

4.

TÖRÖKSZENTMIKLÓS VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

ELŐTERJESZTÉS

Előterjesztő megnevezése:	Markót Imre polgármester
Iktatószám:	TM/304-233/2020.
Tárgy:	Éves tájékoztató a volt VEGYTEK telephely környezeti kármentesítési helyzetéről
Előterjesztés jellege:	Rendelet-tervezet, <u>Határozat-tervezet</u> , <u>Tájékoztató</u> , Beszámoló
Döntéshozatal:	egyszerű többség
Melléklet:	1 db <u>tájékoztató</u>
Készítette:	László Tamás Okleveles környezetmérnök, Környezetvédelmi szakterület vezető - Golder Associates (Magyarország) Zrt - Tichy Bernadett Környezetvédelmi ügyintéző
Véleményezésre megküldve:	
Törvényességi véleményezésre bemutatva:	2020. december 2.

Tisztelt Képviselő Testület!

2020. évben is elkészült a volt Vegytek telep kármentesítéséről szóló tájékoztató, amely jelen előterjesztés mellékletét képezi. A tájékoztató tartalmazza a 2020-as évben a Golder Zrt. által elvégzett környezeti kármentesítés adatait, tevékenységeit.

Kérem az előterjesztés megvitatását és határozati javaslat elfogadását.

Törökszentmiklós, 2020. december 2.

Markót Imre
polgármester *u.*

Törökszentmiklós Városi Önkormányzat Képviselő-testületének

...../2020. (.....)

H a t á r o z a t a

Tájékoztató a volt VEGYTEK telep környezeti kármentesítési helyzetéről

Törökszentmiklós Város Polgármestere a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésébe foglalt felhatalmazása alapján Törökszentmiklós Városi Önkormányzat Képviselő-testületének feladat-és hatáskörében eljárva, a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI.3.) Kormányrendelet által kihirdetett veszélyhelyzetre tekintettel a következő döntést hozza:

1. Törökszentmiklós Városi Önkormányzat Képviselő-testülete határozat mellékletét képező, a volt VEGYTEK telephely környezeti kármentesítési helyzetéről szóló tájékoztatót megismerte és azt elfogadta.

Erről értesül:

1. Markót Imre polgármester
2. Dr. Rimóczi Imre jegyző
3. Hatósági Osztály
4. Műszaki Osztály
5. Irattár

TÁJÉKOZTATÓ

A VOLT VEGYTEK TELEPHELY KÖRNYEZETI KÁRMENTESÍTÉSÉRŐL

2020

Az előző évekhez hasonlóan 2020. évben is szükséges a Képviselő-testület tájékoztatása, a 2010. március 8-án önkormányzati tulajdonba került 5200 Törökszentmiklós, Dózsa Gy. út 15/a. szám alatti 11,96 ha területű volt VEGYTEK telephely környezeti kármentesítés előrehaladásáról.

A telephely eredetileg a VEGYTEK Vállalat (Vegyipari Termelőeszköz Kereskedelmi Vállalat) által az 1970-es évek második felében épített és üzemeltetett vegyi anyagtárolásra, raktározásra, átféjtésre alkalmas létesítmény volt, mely 1998 májusában felszámoló biztoson keresztül került a REWOS Kft. tulajdonába.

A helyszínen sokféle folyékony és szilárd halmazállapotú vegyi anyagot forgalmaztak és tároltak. A vegyi áruk döntően vasúton érkeztek a telephelyre, a közúti beszállítás nem volt jelentős. A vasúti anyagátfejtés helyszíneinek egy része nem volt betonozott, így az esetleges elcsepegéskor, elfolyáskor közvetlenül a földfelszínre juthatott a vegyi anyag, mely a talajvízbe szivároghatott. A korábbi időszakban, amikor az anyagok tárolása hordókban történt, a göngyöleg mosása műszaki védelem nélkül zajlott, ami szintén jelentős mennyiségű szennyezőanyag környezetbe kerülését eredményezhette. A talaj és a talajvíz elszennyeződését a műszaki védelem hiánya, a csatornák tömítetlensége, a mérgeknek nem megfelelő szigetelése okozták. A feltárt szennyeződések fő gócpontjai a régi lefejtő (hordós tároló) valamint az új vasúti lefejtő és tartálypark környezetében jelölhető ki.

Többszöri tulajdonos váltás után a telephely végül is Törökszentmiklós Város Önkormányzatának (5200 Törökszentmiklós, Kossuth Lajos u. 135.) tulajdonába került 2010. márciusban.

Az önkormányzat tulajdonába került telephely kármentesítésével kapcsolatosan az akkori Közép-Tisza–Vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (továbbiakban: KÖTI KTVF), a 2010. június 28-án kelt 398-17-2010. számú határozatával az új tulajdonost, részletes tényfeltárás elvégzésére kötelezte, mely dokumentációt a GOLDER ASSOCIATES (Magyarország) Zrt. (1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 54.) készítette el. A KÖTI KTVF az elkészített tényfeltárási záró dokumentációt és a műszaki beavatkozási tervet elfogadta és a műszaki beavatkozást próbaüzem jelleggel elrendelte. A próbaüzem során készített jelentést és a beavatkozási tervet a Jász- Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya (továbbiakban: Hatóság) a JN/KTF/01009-14/2015. számú határozatával elfogadta és elrendelte a kármentesítést.

A Golder Associates (Magyarország) Zrt. a JN/KTF/1009-14/2015 számú, a kármentesítést elrendelő határozat értelmében szükséges monitoring tevékenység mintavételét és analitikai vizsgálatait elvégezte, az erről készült jelentés a Hatósághoz benyújtásra került. A kármentesítést elrendelő

határozat teljesítésének ügyében Golder Zrt. a Hatóságnál eljárás és hiánypótlás keretében a munkák előrehaladásáról tájékoztatás került benyújtásra.

A területen a kármentesítés megkezdéséhez (alulúzó fázis eltávolításához, illetve a visszamaradt oldott klórozott alifás szennyeződés kezelésére) és a talajvízben visszamaradt szennyeződés koncentrációjának változására és esetleges elmozdulásának észlelésére a próbaüzemhez szükséges kutak kiépítésén túl további kutak kiépítése vált szükségessé.

A volt Vegytek telephely területén a folyamatban levő kármentesítési munkákhoz kapcsolódóan a tervezett létesítmények vízjogi létesítési engedélyezési tervdokumentációját a Golder Associates (Magyarország) Zrt. elkészítette, illetve ehhez kapcsolódóan részletes geofizikai felmérés történt a felszín alatti szennyezettség és a földtani közeg pontosítására, a tervezett alulúzó eltávolító kutak helyének pontosabb kijelölésére. A benyújtott tervet a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2017. október 30-án kelt határozatával elfogadta és 36600/4399-7/2017 számon vízjogi létesítési engedélyt adott.

A műszaki beavatkozási terv alapján megszületett határozat két ütemre bontja a feladatokat. A kötelezés első ütemében meghatározott feladatokat szükséges megvalósítani a projekt keretében.

Ennek érdekében 2017. évben elkészültek a kutak vízjogi létesítési engedélyei, melyek 2017. év végén lettek jogerősek. A kötelező határozat módosítása lett kezdeményezve 2017. évben, amely 2018. januárjában érkezett meg.

A Törökszentmiklós területén a volt Vegytek telephelyen visszamaradt felszín alatti szennyeződéssel kapcsolatban elrendelt kármentesítés alapján, a telephelyen a kármentesítési műtárgyak kiépítése, a kármentesítés I. ütemének elvégzése és dokumentálása szükséges az alábbiaknak megfelelően:

- 4 db DNAPL kitermelő kút létesítése /112 fm)
- 28 db kúthármas, 6db kútötös és 4 db monitoring kút kiépítése (összesen 1014 fm) a tervezett injektálások és mintavételek elvégzéséhez
- Beavatkozáshoz használni kívánt, konténerben a helyszínrre szállított kármentesítő berendezés telepítése, a hozzá tartozó szerelvényekkel
- Kiépítést követően vízjogi üzemeltetési engedélyezési tervdokumentáció elkészítése
- A kármentesítés I. ütemének részeként DNAPL visszanyerése a termelő kutakból
- Monitoring vizsgálatok elvégzése és dokumentálása a telephelyen és környezetében kiépített monitoring kutakból/lakossági kutakból (47 db pontból)
- Kármentesítési záró dokumentáció összeállítása az I. ütemről, szennyezőanyag transzport modell felülvizsgálata és dokumentálása
- A telephelyen tervezett barnamezős beruházáskor a bontási munkákhoz (betonmedencék, tartályok, műtárgyak) kapcsolódóan környezetvédelmi művezetés, mintavétel elvégzése.

Ez utóbbi azért került a műszaki dokumentációba, mivel a tervezett fejlesztésekhez a Környezetvédelmi Hatóság azzal a feltétellel járult hozzá, hogy a kibontott anyagok (beton, föld, stb.) vizsgálatára kerüljön sor a újrahasznosítás, vagy elszállítás előtt, hogy ki legyen zárva, hogy az új épületek, építmények alá szennyezett anyag kerüljön beépítésre.

A tervezett kármentesítési tevékenységekre 2018. november végén kiírásra került a közbeszerzési eljárás, melyre 2018. december közepéig érkeztek be az ajánlatok. A beérkezett ajánlatok formai és tartalmi értékelését követően került meghatározásra a nyertes ajánlattévő, és a kivitelezés 2020. április 30-ig megvalósult.

A kármentesítés I. üteméről a Golder Zrt. által készített Beavatkozási záró dokumentációt a Hatóság elfogadta és haladéktalanul elrendelte a további kármentesítési feladatok elvégzését. Ezzel kapcsolatban az Önkormányzat képviselői a Golder Zrt. szakértőjével közösen Hatósági egyeztetést

tartott a Kormányhivatal és a Katasztrófavédelem illetékes szakembereivel 2020. szeptember 15-én. A megbeszélésen elhangzottak értelmében a további szükséges beavatkozások módjára és ezek időütemezésére 2020. december 30-ig egy módosított beavatkozási tervdokumentáció kerül benyújtásra. Emellett szükséges a kivitelezési munkák során a habtörő bontásakor tapasztalt szúrós szag eredetének feltárása és a méregmedencében visszamaradt erősen szennyezett víz/iszap elszállítása, veszélyes hulladékként történő kezelése. A 2021-es évben szükséges további kármentesítési feladatok a 2020. év végéig elkészülő tervdokumentáció alapján kerülnek meghatározásra.

A Törökszentmiklós Városi Önkormányzata által kiírt közbeszerzési eljárás nyertesének nyilvánított Békés Drén Kft. és alvállalkozója, a Golder Associates (Magyarország) Zrt. a volt Vegytek telephelyen visszamaradt felszín alatti szennyeződés kármentesítésével kapcsolatban 2020-ban az alábbi feladatokat végezte el:

- A tenderkiírásban szereplő kármentesítő rendszer létesítményeinek (mikrobiológiai barrier injektáló kutak (18db), alulúszó eltávolítására létesített kutak (4db) és reaktív zóna kútjai a Gorkij utca felől (5db) és a monitoring kutak végleges kiépítése megtörtént. A kármentesítő rendszer irányító konténerre telepítve lett.
- Az elvégzett tevékenységről és a kiépítéshez kapcsolódó környezetvédelmi művezetésről a Golder Zrt. összeállította a záródokumentációt, amelyet a JNSZ Megyei Kormányhivatal JN/59/00773-10/2020 számú határozatában elfogadott és elrendelte a további kármentesítési tevékenység folytatását.
- Az alulúszó eltávolítására létesített kutakkal ezidáig (2019-2020) összesen 690 liter DNAPL lett eltávolítva.

A Golder Zrt. által végzett féléves gyakoriságú monitoring vizsgálatok alapján megállapítható, hogy kármentesítési határérték feletti szennyeződés észlelhető még a volt szennyezőforrások (volt vasúti lefejtő, hordós tároló) területén és a volt Gorkij utca felőli térrészen is. A 2020/I féléves értékelő jelentés a Hatósághoz benyújtásra került, a 2020. szeptemberben végzett monitoring tevékenység értékelő jelentését a Golder Zrt. 2020. decemberben nyújtja be a Kormányhivatalhoz.

A Katasztrófavédelmi Igazgatóság 2020. július 22-én, 36600/2678/2020 számon vízjogi üzemeltetési engedélyt adott a kármentesítő és monitoring rendszer elemeire a Golder Zrt. által benyújtott tervdokumentációnak megfelelően. A területen kiépített monitoring rendszer folyamatos karbantartása és állagmegóvása indokolt, ugyanis az ingatlanon közlekedő járművek és az építkezés során több kút megsérült/megsemmisült, amelyek újrafúrását/helyreállítását szükséges lehet elvégezni.

A területen végzett helyszíni mérések, vizsgálatok eredményei alapján az alábbi megállapítások tehetők:

- **Gorkij utca felőli csóva területén elvégzett mérések:** A 2019/II. féléves adatok alapján látható volt, hogy a szennyezettség koncentrációja a terület kútjaiban általános növekedést mutatott. Míg az I. félévben csak egyes MRZ kúthármasokban lehetett „D” kármentesítési célállapot határértéket meghaladó koncentrációt detektálni, addig a 2019/II. félév során a Gorkij-18 jelű lakossági kútban is „D” értéket meghaladó vinil-klorid koncentrációt mutattak ki. 2020/I. féléve során a lakossági kutak szennyezettsége ismételten bizonyítást nyert, miszerint a Gorkij-10. jelű kútban „D” kármentesítési célállapot határértéket meghaladó volt az összes VOCl koncentrációja. Az előző félévhez képest a Gorkij utca mentén telepített MRZ kutakban általános koncentráció növekedést lehetett tapasztalni. Ezzel szemben a csóvaperemi kutakban több esetben maradt minden vizsgált komponens „B” szennyezettségi határérték alatt.
- A 2020. I. féléves monitoring során mért eredményekhez képest az aktuális félévben (2020/II.) az **új lefejtő területén** lévő CMT kutakban a TCE, DCE és PCE esetében nem történt jelentős

változás. A vinil-klorid koncentráció csupán két pontban haladta meg a „D” kármentesítési célállapot határértéket, a CMT-1/3 és a REW-6 pontokban. Az említett kutakban 2020/I. féléve során is „D” érték feletti koncentráció volt tapasztalható. A klórbenzol esetében a CMT kúthármasokban nem volt kimutatható jelentős növekedés, a CMT-2/3 kútban emelkedett „D” érték felé. A CMT-17/2, CMT-17/3, valamint a CMT-1/3, CMT-2/3 és CMT-3/3 kutakban 2017/I. félévben „D” kármentesítési határérték feletti összes VOCl koncentrációt mértek, és az értékek a 2019/I. félévében sem csökkentek „D” érték alá. Az előző félévben hasonló monitoring eredmények születtek a területen, mint a korábbi félévek során. Az előző félév során az összes VOCl koncentrációja a CMT-1/3, CMT-2/3, valamint a CMT-20 kúthármasban haladta meg a „D” értéket, jelen félév során a CMT-1/3, CMT-2/3, CMT-3/3, valamint a REW-4 jelű kutakban.

- A régi lefejtő/hordós tároló területén található kutakból vett vízminták alapján megállapítható, hogy a kutak nagy részében „D” kármentesítési határértéket meghaladó koncentrációban van jelen az összes VOCl (klórozott alifás szénhidrogén). A legnagyobb koncentrációt a CMT-6/3 pontban lehetett mérni. A TCE, DCE, VC és PCE koncentrációk alapján továbbra is feltételezhető, hogy a szennyezettség K-i irányban megnyúlt, és az ingatlanhatáron áttérjedve a lakóövezetben is „B” szennyezettségi határérték feletti koncentrációban mutatható ki (a Gorkij-10, 14 és 18 jelű kutakban nem történt mintavétel). A vinil-klorid csak egy pontban volt „D” határérték felett (MRZ-5/3).

Az elvégzett monitoring vizsgálatok eredményei alapján megállapítható, hogy a talajvíz szennyezettsége még mindig nagyon jelentős, az egyes részterületekre előírt „D” kármentesítési határértéket meghaladja. A szennyeződés lényegesen túlnyúlik az ingatlan határára, kimutatható a Videoton területén és a Gorkij utca felőli részén, illetve a Vegytek teleptől É-ra elhelyezkedő ingatlanokon is. A talajvíz az első vízzáró rétegegig, azaz 28 méteres mélységig szennyezett, a szennyeződés mértéke területrészenként eltérő.

A 2020. szeptember 15-én a Kormányhivatal és a Katasztrófavédelem illetékes szakembereivel folytatott megbeszélésen elhangzottak értelmében a további szükséges beavatkozások módjára és ezek időütemezésére 2020. december 30-ig egy módosított beavatkozási tervdokumentáció kerül benyújtásra. Ehhez kapcsolódóan 2020. októberben a helyszíni mérések és mintavételek megtörténtek, a dokumentációt a Golder Zrt. állítja össze. A 2021-es évben szükséges további kármentesítési feladatok a 2020. év végéig elkészülő tervdokumentáció alapján kerülnek meghatározásra.

Tichy Bernadett
környezetvédelmi ügyintéző

LÁSZLÓ TAMÁS
OKL. KÖRNYEZETMÉRNÖK
GOLDER ZRT.

